

STORTINGET

Innst. 345 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:193 S (2025–2026)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Siv Sætran om mer norsk mat

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen sette et mål om at minst 80 prosent av maten som kjøpes inn til Forsvaret, skal være norskprodusert.
- Stortinget ber regjeringen vurdere å sette mål for økt andel norskprodusert mat i innkjøp i øvrige deler av offentlig forvaltning og sørge for at innkjøpere får nødvendig veiledning og nødvendige verktøy for å utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket.
- Stortinget ber regjeringen ta initiativ til bransjeavtaler med relevante aktører på norsk sokkel, med mål om å øke andelen norsk mat.
- Stortinget ber regjeringen innføre en offentlig merkeordning som gjør det mulig for forbrukere å se hvor maten som serveres på restauranter og i serveringsbransjen, kommer fra, herunder vurdere å utvide eksisterende merkeordninger til også å gjelde serveringsbransjen.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen har uttalt seg om forslaget i brev av 17. april 2026. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Som ledd i komiteens behandling ble det åpnet for skriftlige innspill. Innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Ruth Mariann Hop, Tobias Hangaard Linge, lederen Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen, Stig Even Lillestøl, Marius Arion Nilsen og Bengt Rune Strifeldt, fra Høyre, Erlend Larsen og Bård Ludvig Thorheim, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Senterpartiet, Geir Pollestad, fra Rødt, Synne Høyforsslett Bjørbæk, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Harry Valderhaug, viser til Representantforslag 193 S (2025–2026).

Komiteen viser til at forslaget er fremmet av representanter fra Senterpartiet, og at det omhandler tiltak for å øke etterspørselen etter norsk mat i offentlig sektor, på norsk sokkel og i serveringsbransjen.

Komiteen viser til at Stortinget i februar 2026 vedtok endringer i anskaffelsesloven som utvider handlingsrommet for å kjøpe norskprodusert mat og drikke, og at deler av endringene trer i kraft 1. juli 2026.

Komiteen viser til statsrådens uttalelse datert 17. april 2026, utarbeidet i samarbeid med Forsvarsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Komiteen merker seg at statsråden stiller seg positiv til økt bruk av norsk mat i offentlige anskaffelser, og at forsvarsministeren vil be Forsvaret undersøke status for dagens andel norskprodusert mat og vurdere grunnlaget for å øke denne.

Komiteen mener at det er potensial for å øke andelen norsk mat og drikke som blir kjøpt inn gjennom offentlige anskaffelser. Komiteen viser til at noe av bakgrunnen for å forbedre og forenkle lov om offentlige anskaffelser var å gjøre det enklere for offentlige innkjøpere å handle lokalt. Komiteen viser til at Stortinget i februar 2026 vedtok endringer i loven om offentlige anskaffelser, som blant annet innebærer å øke lovens innslagspunkt til 500 000 fra dagens 100 000, ha et forenklet nasjonalt regelverk for anskaffelser under EØS terskelverdiene og innføre en egen bestemmelse om sikkerhet og beredskap i tillegg til å innlemme dette hensynet i lovens formålsparagraf.

Komiteen mener at matberedskap og forsynings-sikkerhet er helt sentralt i beredskapsarbeidet, og dermed er det viktig at det offentlige gjennom sin innkjøpsmakt bidrar til at vi har matproduksjon i hele landet. Når det nye lovverket trer i kraft 1. juli, mener komiteen at rommet for å kjøpe inn fra lokale leverandører er større, ettersom beredskap er et samfunnshensyn som kan vektlegges der dette er relevant, og innkjøperens adgang til å gjøre direkteanskaffelser har økt. Komiteen mener også at økt fokus på handlingsrommet i loven og politisk oppmerksom rundt viktigheten av norsk mat i en beredskapssammenheng kan bidra positivt.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at handlingsrommet i den nye anskaffelsesloven utnyttes maksimalt til å øke andelen norsk- og lokalprodusert mat som kjøpes inn til det offentlige, blant annet gjennom å sørge for at det nye handlingsrommet blir godt kjent.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Forsvaret i vesentlig større grad enn i dag inngår forpliktende og langsiktige avtaler om levering av mat fra lokale produsenter samt beredskapssamarbeid med Sverige og Finland i nord.»

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Miljøpartiet De Grønne, viser til statsrådens svarbrev og forsvarsministerens vurdering av forslaget som gjelder mål om minst 80 pst. norskprodusert mat i Forsvaret. Dette flertallet viser videre til at det i dag ikke finnes systemer for å måle andelen norsk mat. Dette flertallet mener at det er bra at forsvarsministeren som følge av forslaget i dette dokumentet vil be Forsvaret undersøke hva andelen norsk mat er i dag, og hvordan Forsvaret kan legge bedre til rette for økt andel norsk mat i sine innkjøp.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, støtter også intensjonen om å øke andelen norsk mat som kjøpes inn av aktører på norsk sokkel. Til tross for at det offentlige har eierandeler i enkelte av selskapene på sokkelen er de ikke omfattet av lov om offentlige anskaffelser ettersom det er private selskaper. Dette flertallet viser til at regjeringen ikke har anledning til å ta initiativ til bransjeavtaler mellom private aktører, men disse medlemmer vil likevel ønske et slikt initiativ fra aktørene på sokkelen velkommen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Miljøpartiet De Grønne deler intensjonen om å styrke norsk matberedskap og gjøre Norge mindre sårbart i krise og krig. Disse medlemmer mener virkemidlene må være treffsikre, og at et viktig virkemiddel er å utnytte handlingsrommet i den nye anskaffelsesloven aktivt og sikre at Forsvaret inngår langsiktige avtaler med lokale produsenter.

Disse medlemmer mener at fokuset ikke bare bør være på norsk mat, men også på lokalprodusert mat, da geografisk spredning i produksjon og leveranser gir bedre reell beredskap. Disse medlemmer mener også at beredskapssamarbeid med Sverige og Finland bør tilstrebes.

Komiteens medlemmer fra Høyre støtter intensjonen fra forslagsstillerne om å øke norsk matproduksjon. Disse medlemmer har kommet med flere representantforslag som ville stimulert til økt matproduksjon, dersom de hadde fått Stortingets flertall. Det er mengden mat vi produserer i fredstid som vil være utgangspunktet for hvor selvforsynte vi vil være i krise og krig. Dersom en større andel av hva det offentlige Norge forbruker av mat, blir produsert i Norge, vil det bidra til å øke selvforsyningen.

Disse medlemmer mener det er uhensiktsmessig å vedta kvantitative målsettinger for hvor mye offentlige instanser skal handle av norsk mat.

Disse medlemmer mener at staten ikke skal involvere seg i avtaler som inngås av private selskaper, slik forslagsstillerne legger opp til. Disse medlemmer

mener det er positivt at enkelte matprodusenter viser stolthet over egne produkter ved å profilere eget merke-
navn. Å kreve en offentlig merkeordning utover de kra-
vene som allerede eksisterer, er byråkratiserende og del-
taljstyrende.

Fleirtallet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Miljøpartiet Dei Grøne og Kristeleg Folkeparti, meiner at det å auka andelen norskpro-
dusert mat i offentlege innkjøp er eit godt bidrag til
styrkt matberedskap. Samtidig er det at maten er pro-
dusert i Noreg, ikkje i seg sjølv ein garanti for styrkt
sjølvforsyning av mat. Det er også avgjerande at maten
er produsert på norske, og helst lokale, ressursar. Å auka
innkjøpet av mat produsert på norske ressursar vil bi-
dra til målet om 50 pst. sjølvforsyning.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne fremjar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa utvikla ei merkeordning som viser at maten er produsert ved bruk av norske innsatsfaktorar.»

«Stortinget ber regjeringa gjera tiltak for at offentlege innkjøp av norsk mat prioriterer mat produsert på norske ressursar, lokalmat og økologisk mat.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, vil understreke at norsk matproduksjon er en grunnleggende del av landets samlede beredskap. Evnen til å produsere mat på egne ressursar er avgjørende for å sikre befolkningen tilgang på nødvendige varer i kriser, konflikter eller situasjoner med svikt i internasjonale forsyningslinjer. Den løpende matproduksjonen i landbruket utgjør derfor en sentral del av selve fundamentet i landets beredskap, og flertallet mener derfor det er nødvendig å føre en aktiv politikk for å styrke både produksjon og etterspørsel etter norsk mat.

Flertallet vil videre understreke viktigheten av å øke etterspørselssiden i matpolitikken og mener i den sammenheng at det offentlige i langt større grad kan bidra til nettopp dette. Offentlige innkjøp representerer et betydelig og stabilt marked, og måten dette markedet brukes på, har direkte betydning for avsetning, lønnsomhet og utvikling i norsk landbruk og matindustri. Når det offentlige stiller krav og gjør prioriteringer i sine anskaffelser, påvirker det også strukturer og investeringsvilje i hele verdikjeden. Flertallet mener handlingsrommet i anskaffelsesregelverket i langt større grad bør anvendes til dette, og viser således til at Stortinget

nylig har vedtatt endringer i lov om offentlige anskaffelser som har utvidet dette handlingsrommet i enda større grad. I dag finnes et reelt handlingsrom innenfor anskaffelsesregelverket til å vektlegge hensyn som beredskap og bærekraft. Videre er det viktig å vise til at det både er gjort justeringer i formålsbestemmelsen og innført økte terskelverdier.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener det er avgjørende at dette handlingsrommet tas aktivt i bruk, og at det utvikles en tydelig praksis som understøtter nasjonale mål om økt selvforsyning.

Samtidig mener disse medlemmer at regelverksendringer alene ikke er tilstrekkelig, og vil derfor fremholde behovet for tydelige politiske målsettinger, bedre styringssignaler og systematisk kompetanseheving blant offentlige innkjøpere. Mange innkjøpsmiljøer opplever usikkerhet knyttet til hvordan handlingsrommet kan benyttes i praksis. Dette tilsier et behov for bedre veiledning, tilgjengelige verktøy og erfaringsdeling, slik at politiske ambisjoner faktisk omsettes i konkrete anskaffelser.

Disse medlemmer vil særlig trekke frem Forsvaret som en sentral aktør. Som en av landets største offentlige innkjøpere av mat har Forsvaret en unik mulighet til å påvirke etterspørselen etter norske produkter. Samtidig er Forsvarets forsyningsikkerhet tett knyttet til nasjonal produksjonskapasitet og robuste leverandørkjeder. Et tydelig mål for andelen norskprodusert mat vil etter disse medlemmers syn gi bedre forutsigbarhet, styrke beredskapen og bidra til å bygge kapasitet i norsk matproduksjon.

Videre viser disse medlemmer til at også øvrige deler av offentlig sektor, eksempelvis helsetjenester, skoler, barnehager og kantinedrift, kjøper inn betydelige mengder mat. Dette representerer et stort utnyttet potensial for å styrke etterspørselen etter norsk mat. Ved å etablere mål for andelen norskprodusert mat i slike innkjøp vil man kunne legge til rette for mer systematisk arbeid og tydeligere prioriteringer i hele den offentlige sektoren. Staten bør etter disse medlemmers syn gå foran.

Disse medlemmer vil også peke på at det innenfor petroleumssektoren serveres store volum mat på norsk sokkel. Dette er et område med et betydelig potensial for en helhetlig tilnærming til bruk av norske råvarer. Disse medlemmer mener at bransjeavtaler kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å øke andelen norsk mat og sikre bedre utnyttelse av nasjonale ressursar også i denne delen av næringslivet. Dette bør myndighetene arbeide aktivt for.

Forbrukernes rolle er også helt sentral. Disse medlemmer viser til at det i dag finnes gode merke-

ordninger for dagligvarer som gir informasjon om opprinnelse, men at tilsvarende åpenhet i stor grad mangler i serveringsbransjen. Dette gjør det vanskelig for forbrukere å ta informerte valg. Etter disse medlemmers vurdering vil en offentlig merkeordning for serveringssteder kunne bidra til økt transparens, styrket tillit og økt etterspørsel etter norske råvarer.

Samlet mener disse medlemmer at det er behov for en mer helhetlig politikk som ser produksjon, etterspørsel, beredskap og forbruk i sammenheng. En slik politikk må kombinere tydelige mål og praktiske virkemidler, slik at Norge i større grad utnytter egne ressurser og styrker sin matsikkerhet i en mer uforutsigbar verden.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette et mål om at minst 80 pst. av maten som kjøpes inn til Forsvaret, skal være norskprodusert.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere å sette mål for økt andel norskprodusert og økologisk mat i innkjøp i øvrige deler av offentlig forvaltning og sørge for at innkjøpere får nødvendig veiledning og nødvendige verktøy for å utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket.»

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til bransjeavtaler med relevante aktører på norsk sokkel, med mål om å øke andelen norsk mat.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, ser det som viktig at forbrukerne kan ta opplyste valg basert på gode merkeordninger. Flertallet merker seg at statsråden i sitt brev til komiteen viser til at blant annet Finland og Sverige har innført krav om opprinnelsesmerking av kjøtt på restauranter, og at det også i det norske regelverket bør være rom for å stille nasjonale krav for merking av opprinnelse for mat som omsettes i serveringsbransjen.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen raskt starte arbeidet med sikte på å innføre regler om opprinnelsesinformasjon for kjøtt og fisk som serveres på serveringssteder i Norge.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sette et mål om at minst 80 pst. av maten som kjøpes inn til Forsvaret, skal være norskprodusert.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen vurdere å sette mål for økt andel norskprodusert og økologisk mat i innkjøp i øvrige deler av offentlig forvaltning og sørge for at innkjøpere får nødvendig veiledning og nødvendige verktøy for å utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til bransjeavtaler med relevante aktører på norsk sokkel, med mål om å øke andelen norsk mat.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa utvikla ei merkeordning som viser at maten er produsert ved bruk av norske innsatsfaktorar.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringa gjera tiltak for at offentlege innkjøp av norsk mat prioriterer mat produsert på norske ressursar, lokalmat og økologisk mat.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I fremmes av en samlet komité.

Komiteens tilråding II fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteens tilråding III fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen sikre at handlingsrommet i den nye anskaffelsesloven utnyttets maksimalt til å øke andelen norsk- og lokalprodusert mat som kjøpes

inn til det offentlige, blant annet gjennom å sørge for at det nye handlingsrommet blir godt kjent.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for at Forsvaret i vesentlig større grad enn i dag inngår forpliktende og langsiktige avtaler om levering av mat fra lokale produsenter

samt beredskapssamarbeid med Sverige og Finland i nord.

III

Stortinget ber regjeringen raskt starte arbeidet med sikte på å innføre regler om opprinnelsesinformasjon for kjøtt og fisk som serveres på serveringssteder i Norge.

Oslo, i næringskomiteen, den 26. mai 2026

Rune Støstad

leder

Tor André Johnsen

ordfører

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Næringskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
IKR/tfo

Vår ref
26/666-

Dato
17. april 2026

Uttalelse Dokument 8:193 S (2025-2026) Representantforslag om mer norsk mat

Jeg viser til brev fra Stortingets næringskomité datert 25. mars 2026 og til representantforslag 193 S (2025–2026) om mer norsk mat fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Trygve Slagsvold Vedum og Siv Sætran.

Representantene har fremmet følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen sette et mål om at minst 80 prosent av maten som kjøpes inn til Forsvaret, skal være norskprodusert.*
- 2. Stortinget ber regjeringen vurdere å sette mål for økt andel norskprodusert mat i innkjøp i øvrige deler av offentlig forvaltning og sørge for at innkjøpere får nødvendig veiledning og nødvendige verktøy for å utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket.*
- 3. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til bransjeavtaler med relevante aktører på norsk sokkel, med mål om å øke andelen norsk mat.*
- 4. Stortinget ber regjeringen innføre en offentlig merkeordning som gjør det mulig for forbrukere å se hvor maten som serveres på restauranter og i serveringsbransjen, kommer fra, herunder vurdere å utvide eksisterende merkeordninger til også å gjelde serveringsbransjen.*

Svaret er utarbeidet i samarbeid med Forsvarsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Jeg er enig med forslagsstillerne i at det er et potensial for å øke andelen norsk mat og drikke som blir kjøpt inn gjennom offentlige anskaffelser.

Stortinget vedtok i februar flere endringer som vil øke handlingsrommet for å kjøpe mer norskprodusert mat og drikke. Allerede 1. juli 2026 trer enkelte av endringene i kraft, og forenklingsgrepene i regelverket vil gjøre det enklere for oppdragsgivere å kjøpe mer norsk mat og drikke. I offentlige anskaffelser kan oppdragsgiver stille bestemte betingelser, for eksempel knyttet til pris, leveringsbetingelser, kvalitet, bærekraft og andre relevante vilkår, som kan tilrettelegge for lokale leverandører. Det er også regler om å dele opp anskaffelser for å tilrettelegge for at mindre leverandører kan delta i konkurranser. På denne bakgrunn har jeg gjort mine vurderinger til forslagene.

- 1. Stortinget ber regjeringen sette et mål om at minst 80 prosent av maten som kjøpes inn til Forsvaret, skal være norskprodusert.*

Ressurser vi trenger i krise og krig må vi også opprettholde i fred, det er viktig for beredskaps- og forsyningssikkerheten i et totalforsvarsperspektiv. I Meld. St. 9 (2024–2025) *Totalberedskapsmeldingen* slår regjeringen fast at en av de syv strategiske prioriteringene for regjeringens videre arbeid med sikkerhet og beredskap er å styrke forsyningssikkerheten, herunder matsikkerheten. Forsvarsministeren deler det han oppfatter som intensjonen med representantforslaget og som virker å være i tråd med regjeringens politikk om å styrke forsynings-sikkerheten for mat. Forsvarsministeren vil se nærmere på forslaget, slik at mulige konsekvenser belyses, herunder hvor gjennomførbart det er og mulige alternativer.

Forsvarsdepartementet (FD) har gitt Forsvaret, Forsvarsmateriell og Forsvarsbygg føringer om ivaretagelse og bruk av små og mellomstore bedrifter i anskaffelser, blant annet med referanse til lokale og regionale markeder. For 2026 har FD tydeliggjort den geografiske dimensjonen ved å bruke lokale og regionale leverandører, og det er henvist til regjeringens nordområdestrategi. FD vurderer nå ytterligere tiltak.

Forsvaret har i dag ikke en enkel måte å få oversikt over hvor stor andel av maten som kjøpes inn som er norskprodusert. Forsvarsministeren vil be Forsvaret undersøke status for dette, og deretter vurdere om det er grunnlag for å øke andelen ytterligere, hva som skal til for å nå det og hvilke eventuelle merkostnader det kan ha.

- 2. Stortinget ber regjeringen vurdere å sette mål for økt andel norskprodusert mat i innkjøp i øvrige deler av offentlig forvaltning og sørge for at innkjøpere får nødvendig veiledning og nødvendige verktøy for å utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket.*

Det arbeides også aktivt med å øke andelen norsk mat i det offentlige generelt. For eksempel har Agder fylkeskommune vedtatt at innen 2025 skal minst 50 prosent av råvarene, beregnet ut fra kostnad, hentes fra egen region. I Trøndelag pågår en satsing som skal gi mer trøndersk mat i offentlige måltider gjennom tre pilotprosjekt. Det finnes også flere lignende eksempler. Innovasjon Norge har en pågående pilot på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet, hvor det arbeides for å styrke mindre lokale mat- og drikkeproducenters evne til å levere til det offentlige gjennom etablerte regionale matnettverk.

Et slikt generelt mål som beskrives i forslaget må i så fall utredes blant annet med hensyn til budsjettmessige konsekvenser, hvordan andelen eventuelt skal defineres og måles og med tanke på konkurransen. Et eventuelt mål må også avgrenses. Av hensyn til lokalt selvstyre og mindre detaljstyring vil ikke regjeringen pålegge andre forvaltningsnivåer et slikt mål.

Mangel på kapasitet og kjennskap til mulighetene i regelverket hos innkjøpere kan være en utfordring for å øke andelen innkjøp av norsk mat. Det samme gjelder produsentenes kunnskap om mulighetene for å levere til det offentlige. Hvordan de kan tilfredsstillere kravene i et anbud er et eksempel på dette. Både Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) og Matvalget har veiledningsmateriale som viser hvordan det er mulig å legge til rette for mer lokalprodusert mat i offentlige anskaffelser, samtidig som regelverket for offentlige anskaffelser etterleves.

Når det gjelder nye lovbestemmelser i anskaffelsesloven, vil DFØ publisere regelverksveiledning på dette før de nye bestemmelsene trer i kraft 1. juli 2026. På produsentsiden kan samarbeid gjennom for eksempel produsentnettverk øke mulighetene for at lokale produsenter kan komme i betraktning som leverandør ved offentlige innkjøp, jf. prosjektene nevnt over.

- 3. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til bransjeavtaler med relevante aktører på norsk sokkel, med mål om å øke andelen norsk mat.*

Det er positivt at det brukes norsk mat på norsk sokkel. Med tanke på dette konkrete forslaget vil jeg vise til at aktører på norsk sokkel er private. Når det gjelder å tilrettelegge for bransjeavtaler mellom private aktører, er dette en vurdering hver enkelt aktør må gjøre selv. På den bakgrunn anbefaler jeg derfor ikke at forslaget vedtas.

- 4. Stortinget ber regjeringen innføre en offentlig merkeordning som gjør det mulig for forbrukere å se hvor maten som serveres på restauranter og i serveringsbransjen, kommer fra, herunder vurdere å utvide eksisterende merkeordninger til også å gjelde serveringsbransjen.*

Når det gjelder dette forslaget vil jeg vise til at regelverket om merking av mat i hovedsak er likt i hele EØS-området. Mattilsynet fører tilsyn med at varene som selges i Norge er merket i henhold til kravene i regelverket.

For mat som omsettes i serveringsbransjen er det noe større muligheter for nasjonale krav. Blant annet har Finland og Sverige innført krav om opprinnelsesmerking av kjøtt på restauranter. Ordningen i Sverige skal evalueres etter 2026.

Stiftelsen Norsk Mat har på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet vurdert muligheten for å utvikle en nasjonal merkeordning for norsk mat til bruk i serveringsbransjen (levert departementet juni 2025). Dette er en oppfølging av Meld. St. 11 (2023–2024) *Strategi for*

auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmoglegheitene i jordbruket, og oppdraget ble gitt Stiftelsen Norsk Mat i jordbruksoppjøret 2024. Flere alternativ er skissert. Blant annet en utvidelse av dagens Nyt Norge-merking. Når det gjelder bruken av Nyt Norge-merket, et frivillig opprinnelsesmerke som Norsk Mat forvalter, har jeg behov for å se nærmere på alternativene som Norsk Mat har foreslått.

En offentlig merkeordning vil kreve en nærmere utredning.

Med hilsen

Nils Kristen Sandtrøen

